

Hjørring Kulturarvskommune

Hjørring Kommune blev i marts 2006 valgt som en af de fire kulturarvskommuner i Kulturarvskommuneprojektet igangsat af Kulturarvsstyrelsen og støttet af Fonden Realдания.

Projektet "Kulturen mellem kyst og land" er gennemført af Hjørring Kommune i samarbejde med NIRAS Konsulenterne i perioden fra juni 2006 til september 2007, og belyser gennem fem delprojekter den væsentligste faste kulturarv, som knytter sig til Hjørring Kommunes byer og landskaber.

Projektets mål har gennem processen været en revitalisering af kommunens kulturarv mod et større kendskab og interesse for kulturarven som grundlag for:

Planlægning – sikring og udvikling af kulturværdierne.

Image – fælles identitet, lokalt engagement, oplevelse og formidling.

Handling – kommunen som støtte og initiativtager til projekter hvor kulturarven understøtter attraktiv bosætning, oplevelsesøkonomi, en positiv erhvervsudvikling samt en sund kommune med et aktivt friluftsliv og en spændende formidling af kultur, natur og landskab.

Landskab og kulturarv som strategisk ressource

I Hjørring kommune er kulturarven, landskabet og naturen stærke elementer i selvpfattelsen hos borgerne. Vidderne er store og naturens kræfter har historisk været med til at forme landskabet og befolkningen. Den naturlige udvikling i landskabet og samspillet mellem landskabet og befolkningen har dannet kulturarvsmønstre, der træder frem i nutidens landskab. Disse strukturer og kulturmiljøer rummer en værdi og historie, der er medvirkende til at give identitet og tilhørsforhold og som kan bidrage positivt til den fysiske og idemæssige udvikling i kommunen.

Gennem projektet er kendskabet til kulturarvens og landskabets værdier øget. Dette kendskab kan i fremtiden bruges aktivt og strategisk i udviklingen f.eks. af nye bosætningsformer, turismeoplevelser, og i skabelsen af en ny fælles kommunal identitet. Alle er det parametre i en strategisk udvikling med oplevelsesøkonomi som omdrejningspunkt.

Fokus og indhold

I projektet er der taget udgangspunkt i modellen ved siden af til at belyse kulturarven.

De tre grundlæggende elementer i analysen er lokaliteten, samspillet med landskabet og fortællingen.

Det har været et mål dels at belyse de enkelte kulturarvselementer dels det tætte samspil, der gennem tiderne har været mellem de naturgivne forhold og den menneskelige udnyttelse af ressourcerne.

Fokus i de enkelte delprojekter

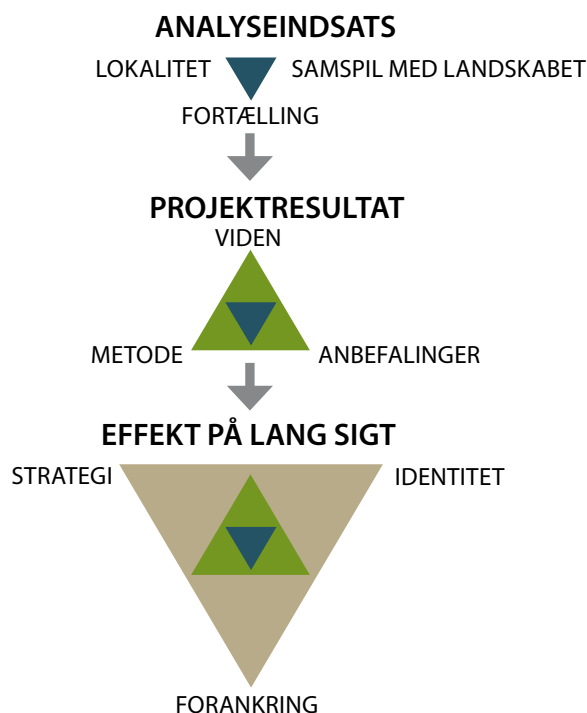
Delprojekt 1: *Kulturarvens mønstre i landskabet* - landskabet som ramme for det levede liv og samspillet mellem de kulturhistoriske spor og landskabet – de kulturhistoriske helheder.

Delprojekt 2: *I Stygge Krumpens fodspor* - middelalderens kulturarv og de markante spor herfra.

Delprojekt 3: *By- og købstadskultur* – kulturmiljøerne knyttet til købstaden (Hjørring) og de mange stations- og mejeribyer.

Delprojekt 4: *Landsbyer og hovedgårde* – bebyggelsen i det åbne land og landsbyernes kulturarv.

Delprojekt 5: *Kystkulturen* – kultursporene fra kystkulturen og turismens udvikling langs vestkysten.

Børglum Kloster og møllen set fra syd

Fremtidsperspektivet

Kulturarven i landskabet udgør summen af alle spor af menneskelig aktivitet gennem tiderne. I landskabet kan vi genfinde en række forskellige "tids-lag" bestående af elementer, strukturer eller samlede kulturmiljøer, der afspejler brugen af landskabet, livsvilkårene eller magtforhold i en given periode.

I projektet synliggøres disse spor således at vi kan "læse" landskabet og bruge historien aktivt.

Landskabet er dog langt fra statisk og ændrer sig mere markant i disse år end nogensinde før. Disse ændringer er vor tids prægning og vor tids kulturspor. Nutidens drastiske ændringer og tekniske kunnen medfører flere steder at fortidens kulturspor ændres eller helt slettes. Projektet skal på den baggrund medvirke til at fremhæve de kulturmiljøer, elementer og landskaber, der er værdifulde og identitetsskabende for egnen og som i kommunens fremtidige udvikling kan gøres mere kendte, tilgængelige og synlige og derved puste nyt liv i historien, eller integrere kulturarven med nutidens udvikling.

Det øgede kendskab til landskabets og kulturarvens muligheder og sårbarhed kan ligeledes kvalificere kommunens valg af udviklingsretning ikke mindst den svære afvejning i forhold vedrørende landskabets benyttelse og beskyttelse.

De fysiske omgivelser danner en helhed af kultur, natur og landskab, som knytter historien til nutiden og sætter vores liv og livsvilkår i perspektiv. Der er brug for en forståelsesramme for udviklingen, der formidler vor fælles historie om det levede liv, og som giver vores nutid ballast og som kan inspirere til fremtiden.

Kulturarvens udviklingspotentialer for Hjørring Kommune består i at trække linierne fra kulturarven ind i nutidens landskab og byer, for derved at øge kvaliteten og dybden. Den fælles kulturarv påvirker os og kan præge udviklingen positivt ved i nutiden at bruge det bedste af fortiden til at forme fremtiden.

